

MARC BUELENS

Talent kan je niet leren

IN LONDEN zag ik onlangs *McQueen*, een film over het leven en de dood van de begenadigde Britse modeontwerper Alexander McQueen. Het zinnetje 'you cannot teach talent' zal me nog lang bijblijven. Om verschillende redenen. Vooreerst is de vertaling sterker dan het origineel, omdat 'talent kan je niet leren' in het Nederlands een dubbele betekenis heeft, zowel 'aanleren' als 'nieuwe mogelijkheden verwerken'.

Het vat voor mij zo mooi het grote debat samen: kan je leiderschap leren? Kan je leren een topverkoper te worden? Kan je leren te onderhandelen? Het antwoord is ondubbelzinnig: ja, je kan dat leren (als je dat wil), maar het talent om heel snel of diep bij te leren, dat kan je niet leren. Doorzettingsvermogen, goede begeleiding en rolmodellen zijn belangrijker dan talent. Je wordt maar echt goed door honderden of duizenden uren praktijk met gerichte feedback. Maar zonder talent helpt het allemaal niet veel, en met toptalent heb je veel minder uren nodig.

TWAALF KEER heb ik in 2015 de tentoonstelling *Savage Beauty* gezien over het modewerk van McQueen en ik heb er toen op deze plaats over gerapporteerd. Ik heb helemaal geen talent voor mode en de facto ook geen interesse. Toch blijft die tentoonstelling voor mij de meest intense esthetische ervaring die ik ooit heb mogen ervaren.

De film heeft mij in herinnering gebracht dat de man is opgegroeid in een Londense arbeidersbuurt en als kind werd misbruikt door zijn schoonbroer.

Hij kende een jeugd in de gore buurten. Lee Alexander McQueen leerde het vak voor een deel al doende, en stal met zijn ogen en zijn handen. Hij volgde daarna een formele opleiding en kende een periode van weinig slapen, veel drinken, overleven op junkfood en brutale seks. Hij bleek een echte Edward Scissorhands te zijn: met een schaar in de hand ontwierp en knipte hij de allermooiste

werkte letterlijk dag en nacht, soms tot veertien defilés per jaar. Samen met het geld kwamen de drugs, maar bleef het brutale, bijna dierlijke, dat primitieve. Maar ook het geniale bleef. Zijn allerlaatste show was volgens de kenners zijn allergrootste. Een totaalevent, voor het eerst live op het internet. Enkele dagen nadien, op 11 februari 2010, pleegde hij zelfmoord.

||| ***Je kan veel leren (als je dat wil), maar het talent om heel snel of diep bij te leren, dat kan je niet leren.***

stukken. Die papperige, onbeschaafde lefgozer werd het creatieve hoofd van het modehuis Givenchy, zonder een gebenedijd woord Frans te spreken. Hij woonde zes maanden per jaar in Parijs, samen met enkele vrienden: hooligans in een porseleinwinkel. Hij werd de ongekroonde koning van de catwalk. In zijn handen veranderden saai defilés in provocatieve, hyperemotionele events. Hij veranderde de regels van het vak. En dat was zijn professionele motto. Je moet eerst de regels van het vak kennen vooraleer je ze echt kan veranderen. De regels had hij geleerd bij de meest traditionele kleermaker uit Savile Row, waar onder andere de pakken van prins Charles en de militaire kostuums voor de musical *Les Misérables* werden gemaakt.

HIJ WAS GENIAAL in het combineren van topproducten en topmarketing. Als je kledij ontwerpt en de mensen kijken niet om, dan kan je evengoed voor Marks & Spencer werken, zei hij. Hij

Hij had onvoorstelbaar veel lef, dat wat doet denken aan Salvatore Dali, die er ook uitdrukkelijk op wees dat je als kunstenaar aan zelfverheerlijking moet doen. Dat geldt ook voor elk bedrijf. Je mag de duurste woorden rond marketing gebruiken, maar dat blijft de essentie. McQueen zei 'When I'm dead and gone, people will know that the twenty-first century was started by Alexander McQueen'. Je voelt meteen hoe hij een zielsgenoot van Steve Jobs is, nog zo'n tragische held. Het boeiende is dat McQueen voor een deel gelijk heeft gekregen. Hij werd er vaak van beschuldigd een vrouwenhater te zijn, maar niets was minder waar. Kenners geven hem gelijk bij zijn woorden 'I want to empower women. I want people to be afraid of the women I dress'. Een supermoderne quote, zeker als je die in het licht van #metoo bekijkt. ©

De auteur is professor-emeritus aan de Vlerick Business School
Volg mij op www.marcbuelens.com